

การจัดการความรู้(KM) เรื่อง การทำปุ๋ยหมักแห้ง

วิธีการกระบวนการ “สกัด” หรือ “ถอดความรู้” และเทคนิคการถ่ายทอดความรู้

- การแบ่งกลุ่มเล่าเรื่อง ปัญหาการผลิตเพื่อให้เกิดความต้องการที่จะเรียนรู้
- นำพาเข้าสู่วิชาที่ถ่ายทอด
- บรรยาย/สาธิตเพื่อให้เกิดความเข้าใจ
- แบ่งกลุ่มปฏิบัติเพื่อให้เกิดความชำนาญ

การทำปุ๋ยหมักแห้ง

ปุ๋ยหมักแห้งเป็นการนำเอาปุ๋ยคอกที่ได้จากมูลสัตว์มาผ่านกระบวนการหมัก โดยใช้เชื้อจุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพช่วยเร่งกระบวนการหมักให้เกิดเร็วขึ้น มีวิธีการทำ ดังนี้

ส่วนผสม

1. มูลสัตว์ 1 ส่วน
2. แกลบดิบ 1 ส่วน
3. รำละเอียด 1 ส่วน
4. กากน้ำตาล
5. เชื้อจุลินทรีย์ EM หรือ น้ำหมักชีวภาพ
6. น้ำสะอาด

วิธีทำ

1. นำมูลสัตว์มาตากแดดให้แห้งแล้วนำมาบด สับ ย่อย ให้ละเอียดพอประมาณ
2. ผสมมูลสัตว์ที่ได้จาก ข้อ 1 กับแกลบให้เข้ากันจนเป็นเนื้อเดียว

3. นำ EM หรือน้ำหมักชีวภาพ + กากน้ำตาล อย่างละ 2 ช้อนแกง ผสมลงในน้ำ 10 ลิตร แล้วคนให้เข้ากันทิ้งไว้สักครู่

4. นำน้ำ+EM+กากน้ำตาล ที่เตรียมไว้มารดลงกองปุ๋ย แล้วผสมให้เข้ากันโดยกองปุ๋ยมีความชื้นประมาณ 50 % โดยสังเกตได้จากการใช้มือกำส่วนผสมแล้วบีบให้แน่น หากมีน้ำไหลตามง่ามมือแสดงว่าน้ำมากเกินไปให้แก้ไขโดยการเติมส่วนผสม หากแบมือออกแล้วส่วนผสมเป็นก้อนยุ่ยๆนั้น แสดงว่าพอดี

5. เมื่อได้ความชื้นพอเหมาะแล้ว ให้นำรำละเอียดมาผสม แล้วคลุกเคล้ากองปุ๋ยให้เข้ากันอีกครั้ง และนำไปหมักในที่ร่ม

วิธีการหมัก

มีวิธีการหมัก 4 แบบ คือ

1. กองกับพื้นคอนกรีต หรือพื้นดินแข็ง ในที่ร่มกันแดดกันฝนได้ โดยกองปุ๋ยให้เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า สูงประมาณ 10-15 ซม. แล้วคลุมกองปุ๋ยด้วยกระสอบป่าน แสลง หรือวัสดุอื่นที่สามารถระบายอากาศได้ ในระหว่างกระบวนการหมักจะเกิดความร้อนก็ให้กลับกองปุ๋ยทุกวันจนความร้อนในกองปุ๋ยลดลงสามารถนำไปใช้ได้

2. หมักในกระสอบปุ๋ย เป็นวิธีที่สะดวกและง่ายต่อการปฏิบัติ โดยใช้กระสอบปุ๋ยที่มีรูพรุน (น้ำรั่วได้) นำปุ๋ยที่ได้จากการหมักใส่ในกระสอบ 1/2 ของกระสอบ มัดปากกระสอบ และวางกระสอบนอนราบกับพื้นที่รองด้วยไม้ กระจายปุ๋ยให้ทั่วกระสอบ กลับกระสอบปุ๋ยทุกวันจนความร้อนในกระสอบลดลงสามารถนำไปใช้ได้

3. หมักในตะกร้า เฆง โดยบรรจุปุ๋ยที่ได้ลงในตะกร้า หรือเฆง ให้สูงประมาณ 15 ซม.ในแต่ละตะกร้า สามารถวางเรียงซ้อนกันได้ แล้วคลุมด้วยกระสอบ หรือแกลน

4. หมักแบบไร้อากาศ เป็นการหมักในภาชนะหมักที่สามารถปิดมิดชิดอากาศเข้าไม่ได้ ที่นิยมทำมี 2 วิธี คือ

4.1 บรรจุถุงพลาสติก เช่น ถุงดำ(ขนาดเท่าถุงขยะ) โดยการบรรจุที่ละน้อยหนาประมาณฝ่ามือแล้วอัดแน่นในแต่ละชั้น ก่อนมัดปากถุงต้องไล่อากาศออกจากถุงแล้วมัดให้แน่น (เพื่อป้องกันไม่ให้ถุงขาดขณะการเคลื่อนย้าย ให้ใส่กระสอบก่อนการบรรจุอีกชั้นหนึ่ง) หมักไว้ 15-20 วันก็สามารถนำไปใช้ได้

4.2 บรรจุในถัง หรือตุ่ม ที่มีฝาปิดสนิท หรือสามารถใช้พลาสติกปิดแล้วรัดยางให้แน่นก็ได้ โดยบรรจุปุ๋ยลงที่ละน้อยแต่ละชั้นหนาประมาณ 15 ซม. แล้วอัดให้แน่น ทำที่ละชั้นต่อไปเรื่อยๆจนกระทั่งเต็มภาชนะ (ใส่ให้เต็มอย่าให้มีช่องอากาศ) ปิดภาชนะ หมักไว้ 15-20 วันก็สามารถนำไปใช้ได้

เรียบเรียงโดย

สำนักงานเกษตรอำเภอพยุห้

ถ.พยุห้ – ชุนหาญ ต.พยุห้ อ.พยุห้ จ.ศรีสะเกษ

โทร. 0-4560-7284 โทรสาร 0-4560-7284